

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 22 maj 2023
(OR. en)

9598/23

COHAFA 56
DEVGEN 93
CONUN 119
FIN 552
RELEX 634

LÄGESRAPPORT

från:	Rådets generalsekretariat
till:	Ständiga representanternas kommitté (Coreper)/rådet
Föreg. dok. nr:	9282/23
Ärende:	Rådets slutsatser om åtgärdande av det humanitära finansieringsunderskottet

För delegationerna bifogas rådets slutsatser om åtgärdande av det humanitära finansieringsunderskottet, som godkändes vid rådets 3950:e möte den 22 maj 2023.

RÅDETS SLUTSATSER**OM ÅTGÄRDANDE AV DET HUMANITÄRA FINANSIERINGSUNDERSKOTTET**

1. Rådet uttrycker djup oro över de kraftigt ökande globala humanitära behoven i en tid av krympande humanitärt utrymme, utdragna konflikter, politisering av bistånd och ökande sårbarhet på grund av klimatförändringar, och bekräftar på nytt sitt engagemang för principbaserade och effektiva humanitära insatser. Mer än 350 miljoner människor runt om i världen är i behov av livsavgörande humanitärt bistånd, vilket är en ökning med mer än 20 % jämfört med 2022 och med mer än 40 % jämfört med 2021. Över 100 miljoner människor har fördrivits och 43 miljoner människor i 51 länder befinner sig på svältgränsen. Rådet noterar att den senaste tidens humanitära vädjan på global nivå endast har säkrat hälften av den finansiering som krävs och uttrycker djup oro över den allt större skillnaden mellan de uppskattade behoven och finansieringen, även vad gäller de bortglömda kriserna.
2. Rådet ser omfattningen av det mänskliga lidandet, kränkningarna av internationell humanitär rätt samt förlusten av liv och värdighet som alarmerande; det gäller även våldet mot civila, och den avsiktliga och riktade förstörelsen av civil infrastruktur i hela världen, till exempel i Ukraina till följd av Rysslands anfallskrig. Rådet uttrycker vidare djup oro över krigets förödande globala konsekvenser, eftersom det har förvärrat den globala livsmedelskrisen, och upprepar sitt åtagande att stödja den globala livsmedelstryggheten och nutritionen, bland annat genom FN:s spannmålsinitiativ för Svarta havet och solidaritetskorridorerna mellan EU och Ukraina.
3. Rådet upprepar EU:s och dess medlemsstaters avgörande betydelse för stödet till humanitära åtgärder i hela världen, vilket bevisades i samband med det europeiska humanitära forumet, och erinrar om slutsatserna från 2021 om meddelandet från kommissionen till Europaparlamentet och rådet om EU:s humanitära insatser: nya utmaningar, samma principer och noterar Europaparlamentets resolution från 2021 om en ny inriktning för EU:s humanitära insatser.

4. Rådet understryker det akuta behovet av att ta itu med den ökande skillnaden mellan humanitära behov och resurser genom ökade insatser på tre inbördes förbundna och ömsesidigt förstärkande områden: en utökad och breddad resursbas för humanitära insatser, ökad ändamålsenlighet och effektivitet för det humanitära systemet och minskade humanitära behov.

I. EN UTÖKAD OCH BREDDAD RESURSBAS FÖR HUMANITÄRA INSATSER

5. Rådet betonar behovet av att mobilisera ytterligare humanitär finansiering globalt och uppnå en mer balanserad finansieringsstruktur som bygger på resurser från traditionella, framväxande och potentiella givare, filantropiska stiftelser, den privata sektorn samt andra berörda parter.
6. Rådet noterar medlemsstaternas åtagande att säkra ytterligare finansiering för humanitärt bistånd. Rådet kommer att fortsätta arbetet med att säkerställa en mer hållbar och balanserad fördelning av den humanitära finansieringen mellan medlemsstaterna och uppmanar kommissionen att årligen rapportera om detta. Rådet bekräftar EU:s kollektiva åtagande att tillhandahålla minst 0,7 % av den samlade bruttonationalinkomsten som offentligt utvecklingsbistånd senast 2030 och uppmanar medlemsstaterna att fortsätta sina ansträngningar för att åtgärda det humanitära finansieringsunderskottet genom att bidra på en nivå som står i proportion till deras finansiella resurser och se till att en lämplig andel, till exempel 10 %, av deras offentliga utvecklingsbistånd avsätts för humanitära insatser, på grundval av de befintliga humanitära behoven.
7. Rådet uppmanar EU och dess medlemsstater att stärka dialogen och intensifiera sina kontakter med länder som har ekonomisk potential att ta ett större ansvar för ökad och förutsägbar behovsbaserad humanitär finansiering, särskilt inom OECD och G20, till exempel genom att systematiskt inkludera humanitära insatser i sina dialoger med tredjeländer och regelbundet föra upp humanitära frågor på dagordningen för bilaterala möten på alla nivåer. Främjandet av respekten för internationell humanitär rätt och humanitära principer utgör en integrerad del av den utåtriktade verksamheten för att utvidga givarbasen.

8. Rådet uppmanar medlemsstaterna och kommissionen att främja den privata sektorns inblandning, inbegripet filantropiska stiftelser, och uppmuntrar insatser för att bygga upp partnerskap mellan den humanitära och den privata sektorn. Rådet uppmanar vidare medlemsstaterna och kommissionen att undersöka innovativa finansieringsmetoder i syfte att involvera alla berörda parter.

II. ÖKAD ÄNDAMÅLSENLIGHET OCH EFFEKTIVITET I DET HUMANITÄRA SYSTEMET

9. Rådet betonar betydelsen av att säkerställa ändamålsenlighet och effektivitet i tillhandahållandet av bistånd för att optimera användningen av de tillgängliga resurserna och bekräftar vikten av en rent behovsbaserad strategi samt öppen och principfast prioritering vid humanitära kriser. Rådet välkomnar FN-systemets avgörande betydelse, särskilt FN:s kontor för samordning av humanitära frågor (Ocha) och andra FN-organ, när det gäller att säkerställa ändamålsenlig samordning och bedömning av behoven, inbegripet insatser för att göra analyser av allvaret i de behov som är jämförbara mellan olika kriser, att sammankoppla behovsbedömningar och insatsplanering samt säkerställa kvalitet genom oberoende tillsyn, vilket kommer att göra det möjligt för givare att fördela medel på grundval av behov.
10. Rådet erkänner värdet av högkvalitativ finansiering, dvs. flerårig och flexibel finansiering, för att säkerställa effektiva och ändamålsenliga humanitära insatser. Flexibel finansiering gör det möjligt att snabbt öka insatserna vid akuta behov och säkerställer driftskontinuitet i samband med försummade kriser. I detta avseende uppmanar rådet därför medlemsstaterna och kommissionen att öka sin flexibla finansiering, definierad som icke-öronmärkt eller mjukt öronmärkt, i linje med åtagandena i Grand Bargain-överenskommelsen. Rådet erinrar vidare om Grand Bargain-gruppen för högkvalitativ finansiering, som resulterade i åtagandet att öka den fleråriga humanitära finansieringen med 30 %, och konstaterar att flerårig finansiering också har potential att stärka den lokala kapaciteten och leda till bättre resultat för den drabbade befolkningen, särskilt vid utdragna kriser.

11. Rådet erkänner lokala och nationella aktörers viktiga roll, inbegripet vad gäller deltagande och ledarskap av kvinnoledda organisationer, när det gäller att underlätta effektiva humanitära insatser genom att agera som insatsstyrkor som finns på plats före, under och efter nödsituationer. Rådet uppmanar därför medlemsstaterna och kommissionen att stärka samarbetet med lokala organisationer i linje med Grand Bargain-åtagandet om att tillhandahålla minst 25 % av de humanitära medlen så direkt som möjligt till lokala eller nationella aktörer, samtidigt som man stöder kapacitetsuppbyggnad och meningsfullt och inkluderande deltagande av lokala aktörer i beslutsfattandet i alla skeden av programperioden, och noterar med uppskattning kommissionens vägledning om lokalisering.
12. Rådet betonar den humanitära logistikens potential för ett effektivare och mer ändamålsenligt humanitärt bistånd. Rådet uppmanar medlemsstaterna och kommissionen att använda sig av innovativa tillvägagångssätt för att ytterligare öka de humanitära insatsernas effektivitet, bland annat inom ramen för Grand Bargain. Rådet uppmanar den humanitära sektorn, inbegripet givarna, att fortsätta att utveckla och stödja ett strategiskt tillvägagångssätt vad gäller logistik.

III. MINSKADE HUMANITÄRA BEHOV

13. Rådet anser att det effektivaste sättet att faktiskt hantera det humanitära finansieringsunderskottet på är att minska de humanitära behoven. I detta sammanhang understryker rådet behovet av att på ett hållbart sätt ta itu med de bakomliggande orsakerna genom en förstärkt operationalisering av kopplingen mellan humanitärt bistånd, utveckling och fred, med samarbete i en Team Europe-strategi och i enlighet med bland annat åtagandena i den humanitära givarförklaringen om klimat och miljö.
14. Rådet noterar att väpnade konflikter fortfarande är den främsta orsaken till humanitära behov och att politiska lösningar behövs för att få ett slut på det mänskliga lidandet. Rådet upprepar vikten av fortsatta insatser för konfliktförebyggande, medling och inkluderande fredsbyggande och betonar behovet av en mer systematisk och samordnad strategi för humanitär diplomati.

15. Rådet understryker vikten av att konsekvent sätta respekten för och efterlevnaden av internationell humanitär rätt i centrum för EU:s yttre åtgärder och av att främja den med alla tillgängliga medel, och framhåller hur avgörande det är att man respekterar och skyddar civilbefolkningen i enlighet med internationell humanitär rätt, bevarar det humanitära utrymmet och säkerställer biståndsarbetarnas säkerhet. Rådet framhåller vidare behovet av ansvarsskyldighet för kränkningar av internationell humanitär rätt.
16. Rådet betonar behovet av att avvärja och minska de humanitära behoven genom åtgärder mot de bakomliggande orsakerna till kriser med utgångspunkt i kopplingen mellan humanitärt arbete, utvecklingsarbete och fredsarbete, och av att man investerar i katastrofriskreducering och katastrofberedskap, samtidigt som man antar en jämställdhetsintegrerad strategi och stärker motståndskraften hos behövande människor i god tid, samt upprätthåller icke-diskriminerande grundläggande sociala tjänster, inbegripet för kvinnor och flickor, särskilt i utdragna och politiskt komplicerade humanitära kriser. I detta sammanhang efterlyser rådet en intensifierad dialog mellan humanitära aktörer och freds- och utvecklingsaktörer, särskilt de internationella finansieringsinstitutionerna, i syfte att säkerställa en hållbar flexibel och reaktiv utvecklingsfinansiering för stabilisering och engagemang i bräckliga och konflikttrabbade stater där det råder humanitära nödsituationer.
17. Rådet upprepar att klimatförändringarna allt oftare ger upphov till humanitära behov. Rådet uppmanar medlemsstaterna och kommissionen att undersöka möjligheterna att maximera effekten av alla finansieringsflöden genom befintliga finansieringsarrangemang, för att bättre kunna reagera på klimatrelaterade humanitära kriser.
18. Rådet är medvetet om hur viktigt det är att agera innan de förutsedda farorna förverkligas för att förebygga eller minska akuta humanitära konsekvenser innan de utvecklas till fullvärdiga humanitära nödsituationer. I detta sammanhang och i linje med FN:s generalsekreterares initiativ för tidig varning för alla (Early Warnings for All – EW4All) betonar rådet den avgörande betydelsen av att öka de föregripande åtgärderna i syfte att minska de humanitära behoven, bland annat genom att stärka synergier mellan aktörer inom humanitärt bistånd, utveckling och klimat.